

Burası Benim Sarayım

Selami Öktem

Anlatırlar ki herkes tarafından tanınan, saygı gösterilen ve değer verilen bir bilge günün birinde, yaşadığı ülkenin kralının sarayına gelir. Muhafızlar bu bilgeyi tanıdığı için sarayın kapısında onu durdurmazlar. Bilge, tüm kapılardan geçerek kralın tahtında oturduğu odaya kadar gelir. Bilgeyi tanıyan kral bilgeyi görünce saygıyla ayağa kalkar ve sorar:

“Ne istiyorsun? Sana nasıl yardım edebilirim?”

Bilge gayet sakin ve kendinden emin bir şekilde “Bu handa uyuyacak bir yer istiyorum” cevabını verir.

Şaşırان kral “Ama burası han değil ki” der. Bilgenin böylesi büyük ve güzel bir saraya han gözüyle bakmasına da kızmıştır: “Burası benim sarayım.”

Bilge: “Sorabilir miyim: Senden önce bu sarayda kim yaşıyordu?”

Kral: “Babam. O öldü ama.”

Bilge: “Ondan önce kim yaşıyordu?”

Kral: “Büyükbabam. O da öldü.”

Bilge: “O zaman burası insanların kısa bir süreliğine gelip kaldığı, sonra da terk edip gittiği bir yer demek ki. Neden ona han demeyeyim?”

Bu hikaye hepimizin hikayesi olabilir. İnsanoğlu özellikle de mal mülk sahibi olduğunda yaşadığı dünyada bir yolcu olduğunu unutuyor. Sahip olduklarına sıkı sıkı sarılıyor. Öyle bir sarılıyor ki, sanki onları hiç bırakmayacakmış gibi. Ama sahip olduklarımız da, yaşadığımız bu dünya da geçici. Bu durumu idrak ettiğimden beri özellikle de benden sonraya ne kalacak diye düşünür dururum. Aslında yazdığım yazılar, belki çıkarmak istediğim kitaplar veya yaptığım iyilikler zaman deryasında bir süre kendine yer bulabilir ancak çok daha önemli bir şey var: “Geleceğe daha iyi bir dünya bırakabilmek.”

Üzerinde kısa bir süreliğine yolcu olduğumuz dünyamız, insanoğlunun bilinçsiz ve öngörüsüz davranışları sebebiyle zarar görüyor. Özellikle sanayi devrimi sonrasında bu zarar daha da fazla artmış durumda. 1750’li yıllardan bu yana artan sanayileşme ve fosil yakıt kullanımı sebebiyle atmosferdeki sera gazı oranı yaklaşık olarak %40 oranında artış göstermiş. Sera gazı oranındaki bu artış özellikle de iklim değişikliğine sebep olarak dünyamıza zarar vermektedir. Bahsettiğimiz sera gazı; karbondioksit, metan, su buharı, ozon, azot oksit vb. gazlardan oluşan ve yeryüzünden yansıyan ışınların bir kısmını yeniden yer yüzüne göndererek dünyanın ısı düzeyinin, insanların, hayvanların ve bitkilerin yaşamasına imkan sağlayacak şekilde, belli bir seviyede kalmasını sağlayan önemli bir bileşendir.

Bazı kaynaklar iklim değişikliğini anlatmak için tetris oyununu eğretileme olarak kullanırlar. Tıpkı tetris oyununda yok edilemeyen bloklar zamanla oyunu kaybetmemize sebep olduğu gibi sera gazı seviyesinin de zamanla artması artık üstesinden gelemeyeceğimiz sonuçlar doğuracaktır. Asırlar boyunca dünyamız bu oyunu özellikle karbon kütleleri ile oynamıştır. Karbon miktarı belli bir döngü ile hareket etmektedir. Bitkiler fotosentez ile karbondioksit alıp oksijen vermekte, hayvanlar ise tam tersini yapmaktadır. Böylece atmosferde devamlı bir döngü halinde ve farklı seviyelerde bulunan karbon oranı son 8000 yıldır artmaktadır. Ancak bu oranda, özellikle 1750’li yıllardan sonraki fabrikalarda, araçlarda ve santrallerde yoğun bir şekilde kullanılan fosil yakıt kullanımına bağlı olarak dramatik bir artış gözlenmiştir. Bu artışa bağlı olarak yeryüzünde daha fazla ısının hapsolmesi buzulları eritmekte, okyanuslardaki ıssıyı artırmakta, deniz seviyesini yükselterek seller ve doğal afetler oluşturmaktadır. Fakat bu durumun daha da kötüye gitmesini engellemek fırsatına sahibiz.

Geleceğe, çocuklarımıza, daha güzel ve yaşanabilir bir dünya bırakmak hepimizin

elinde. Unutmayalım bizler yolcuyuz. İşte geldik gidiyoruz. Ardımızda bize teslim edilenden daha iyi bir dünya bırakma şansımız olmasa da daha kötü bir dünya bırakmayarak yaşadığımız bu handa yapabileceğimiz en güzel şeyi yapmış oluruz. Peki nasıl?

- Kullanmadığımız elektrikli aletlerin fişini çekelim. Televizyon, bilgisayar ve telefon şarj aleti gibi elektrikli cihazlar beklemede olsalar bile elektrik kullanırlar. Bu sebeple fişlerini çekmeyi unutmayalım.
- Enerji tasarruflu ampul kullanalım. LED, kompakt floresan ampul ve halojen lambalar eski lamba modellerine göre %80'e kadar daha az enerji tüketmekle birlikte %25 daha uzun ömürlüdürler.
- Enerji tasarruflu ürünler alalım. Elektronik bir ürün satın almadan önce ne kadar güç kullandığına dikkat edelim. Enerji tasarruflu bir ürün alarak hem küresel ısınmaya karşı bir adım atmış olur, hem de uzun vadede bütçe tasarrufu yapabiliriz.
- Evimizin ısı yalıtımını güçlendirelim. Düzgün bir yalıtım enerji tasarrufunu önemli ölçüde etkiler.
- Güneş paneli kullanalım. Çatımıza güneş paneli taktırarak evimizi ve evde kullandığımız suyu güneş enerjisiyle ısıtalım.
- Yürüyelim veya bisiklet sürelim. Bu sayede hem enerji tasarrufu yapmış, hem sağlığımızı geliştirmiş, hem de çevreye yardım etmiş oluruz.
- Araba yerine toplu taşıma kullanalım. Yaşadığımız yerde okula ya da işe yürüyerek gitmek mümkün değilse kendi arabamız yerine toplu taşımayı tercih etmek karbon salınımını azaltacaktır.
- Daha az uçalım. Uçaklar çok fazla sera gazı salınımına neden olmaktadır. Bu yüzden mümkün olduğu sürece uçak yerine tren, otobüs veya vapur tercih etmeye çalışalım.
- Ve belki de en önemlisi ormanlarımızı koruyarak ve ağaç dikerek ormansızlaşmanın önüne geçelim.